

Etna DOC

Het gebied

Het is een vulkanisch gebied (de Etna is nog altijd actief), met wijngaarden gelegen op een hoogte tussen 350 en wel 1000 meter hoogte in een halve cirkel aan de noord-, oost- en zuidkant van de Etna. Tussen dag- en nachttemperatuur kan wel 30 graden verschil zitten.

World Atlas of Wine	
P179	Etna
MAP 00	

Aan de zuid- en zuidoostkant van de Etna liggen de wijngaarden vaak wel op grote hoogte (ook tot wel 1000 meter), maar valt er met 440 millimeter jaarlijks aanmerkelijk minder regen dan aan de noordkant, waar jaarlijks meer dan 2000 millimeter valt.

De meeste kwaliteitsproducenten hebben hun wijngaarden aan de noordkant (in het gebied tussen Randazzo en Castiglione di Sicilia). De bodem wordt gedomineerd door vulkanisch as en zeker in de hoger gelegen delen (de 'Contrade', waarover later meer) bestaan de wijngaarden vaak uit terrassen met vulkanische (zwarte) keien, die zorgen voor een snellere opwarming van de bodem en de warmte langer vasthouden.

De afgelopen decennia zijn, met de toenemende populariteit van de Etnawijnen, steeds meer wijnmakers naar deze regio getrokken en is het aantal wijnhuizen behoorlijk toegenomen.

De typische Etna-druiven

Wit:

Carricante

Deze druif geeft frisse witte wijnen met stevige zuren en bescheiden fruitaroma's van citrus en appel, anijs/munt, bloesem en (veel) mineraliteit, soms zelfs ziltigheid. Wijnen van carricante hebben vaak een verassend goed bewaarpotentieel.

Soms wordt carricante in blends aangevuld met cataratto (ook inheemse druif; fruitig - perzik, citrus - en floraal), maar ook bijvoorbeeld greganico of minnella.

Etna DOC Bianco moet minimaal 60% Carricante bevatten.

Rood:

Nerello mascalese

Dit is een laatrijpend, authentiek Siciliaans druivenras. Aromatisch, krachtig en vol met tegelijkertijd een floraal karakter. De druif heeft een dunne schil, vandaar dat wijnen geen dieprode kleur hebben. Bescheiden in de tannines en relatief hoog in de zuren. Lichtrood fruit (framboos, kers, cranberry), kruidigheid (o.a. kaneel) en viooltjes. Een nerello mascalese combineert fruitigheid, kruidigheid en met het zuurtje achterin vaak tegelijkertijd een zekere frisheid. En het terroir van Etna geeft de wijnen ook vulkanische mineraliteit en soms zelfs een beetje rokerigheid.

Soms wordt de nerello mascalese in blends aangevuld met een klein deel (tevens specifiek Siciliaanse) nerello cappuccio, wat de wijn iets zachtere tonen geeft.

Voor de DOC Etna Rosso moet de wijn minimaal 80% nerello mascalese bevatten.

Kwaliteitsaanduidingen

In Sicilië wordt al sinds de komst van de Grieken in de 8^e eeuw voor Christus wijn gemaakt. Het gebied rondom de Etna nam daarin een belangrijkste plaats in. Sommige wijngaarden en -stokken zijn al meer dan 100 jaar oud, er zijn zelfs wijnhuizen die nog pre-phylloxera wijnstokken hebben staan in de wijngaard.

In 1968 krijg de Etna als eerste wijngedebied in Sicilië een gecontroleerde herkomstbenaming (DOC), met bescherming van de regionale druivenrassen carricante, cataratto, nerello mascalese en nerello cappuccio.

Door de toenemende populariteit van Etnawijnen, wat de laatste 20-25 jaar nieuwe investeerders en wijnhuizen van buiten het gebied heeft aangetrokken, is het aangeplante oppervlakte van de Etna DOC in de laatste tien jaar tijd bijna verdubbeld tot ongeveer 1300 hectare. ER zijn inmiddels ongeveer 60 producenten actief binnen Etna DOC.

Naast de basis Etna DOC (zowel voor Rosso als voor Bianco), is er voor de witte wijnen die uit het specifieke gebied rond Milo komen, de appellatie Etna Bianco Superiore in het leven geroepen. Voornamelijk op basis van het terroir met veel invloeden van de zeewind uit het oosten.

Binnen de basis-appellatie Etna DOC, worden de betere wijnen in dit herkomstgebied meestal aangeduid met de Contrada van herkomst, door menigeen als 'cru' beschouwd. Die aanduiding is niet helemaal vergelijkbaar met bijvoorbeeld de Bourgogne, waar de aanduidingen specifiek betrekking hebben op erkende kwaliteitsstukken. Contrada's zijn eerder algemene gebiedsaanduidingen (een wijk of deel van een gemeente) en lopen niet altijd parallel met een kwaliteitsniveau cru of non-cru. Waarschijnlijk zal de wijnregio de komende jaren wel aan een dergelijke differentiatie gaan werken.

Meestal kunnen deze betere Contrade-wijnen wel minstens 8-10 jaar ouderen alvorens ze aan kwaliteit verliezen. Ook goede witte wijnen kunnen langer ouderen.

Flight 1: basis wit, cuvée versus mono-cépage

- 1.1 **Cottanera, Etna Bianco DOC 2021**
100% carricante, 12,5%
noordkant Etna (Castiglione di Sicilia), 680-750 m hoogte, 30 jaar oude stokken, RVS met 6 maanden 'sur-lie'
www.superiore.de € 19,22
- 1.2 **Tenuta delle Terre Nere, Etna Bianco DOC 2020**
70% carricante, 20% cataratto, 5% greganico en 5% minnella, 12,5%
noord- en oostkant Etna (diverse gebieden), 600-900 m hoogte, 5-80 jaar oude stokken, RVS; biologisch
www.vanboort.nl € 19,90

Flight 2: wit uit Contrade - noord versus zuid en jonger versus ouder

- 2.1 **Tenuta delle Terre Nere, Etna Bianco DOC 'Calderara Sottana' 2019**
100% carricante, 13% alc.
noordkant Etna (Randazzo), 600-650 m hoogte, 15-30 jaar oude stokken, vergist op 500-1000 l Frans eiken en 9 maanden rijping op Frans eiken barriques; biologisch
www.vanboort.nl € 33,40
- 2.2 **Terra Costantino, Etna Bianco DOC 'Contrada Blandado' 2016**
90% carricante, 10% cataratto, 13,5% alc.
zuidoostkant Etna (Viagrande), 450-550 m hoogte, aantal maanden op eiken; biologisch
www.wijnkooperijdelange.nl € 33,45

Flight 3: basis rood, (bijna) mono-cépage

- 3.1 **Tenuta Tascante, "Ghiaia Nera" Rosso Etna 2019**
100% nerello mascalese, 12,5% alc.
noordkant Etna, 600 m hoogte, 15-20 jaar oude stokken, 12 maanden rijping in 2500 l eiken vaten; organisch (VIVA/SOSStain)
www.superiore.de € 17,18
- 3.2 **Tenuta delle Terre Nere, Etna Rosso DOC 2020**
98% nerello mascalese & 2% nerello cappuccio (of 95/5?), 13,5% alc.
noordkant Etna (Randazzo en Castiglione di Sicilia), 600-1000 m hoogte, 5-50 jaar oude stokken, vergisting en 12 maanden rijping op grote (1000-3000 l) Frans eiken vaten & 1 maand op RVS; biologisch
www.vanboort.nl € 19,90

Flight 4: rood uit Contrade - iets jongere jaren, zelfde contrade maar verschillende producent

- 4.1 **Pietradolce, 'Contrada Rampante' Etna Rosso DOC 2018**
100% nerello mascalese, 14,0% alc.
noordkant Etna (Solicchiata), 80-90 jaar oude stokken geënt op pre-phylloxera onderstammen, 850 m hoogte, 14 maanden rijping op licht getoast Frans eiken tonneaus (500 l)
www.superiore.de € 32,54
- 4.2 **Tenuta Tascante, 'Contrada Rampante' Etna Rosso DOC 2019** Gambero Rosso 3 bicchieri (2023)
100% nerello mascalese, 13,5% alc.
noordkant Etna (Castiglione di Sicilia), 740 m hoogte, 20 jaar oude stokken, 12 maanden Sloveens eiken 25 hl vaten; organisch (VIVA/SOSStain)
www.superiore.de € 43,72

Flight 5: rood uit Contrade - noord versus zuid, iets oudere jaren, verschillende contrade

- 5.1 **Cottanera, 'Contrada Feudo di Mezzo' Etna Rosso DOC 2016** Gambero Rosso 3 bicchieri (2020)
100% nerello mascalese, 14,5% alc.
noordkant Etna (Castiglione d Sicilia), 750 m hoogte, 25-30 jaar oude stokken, 14 maanden in Frans eiken vaten waarna 18 maanden op fles
www.superiore.de € 30,50
- 5.2 **Terra Costantino, 'Contrada Blandado' Riserva Etna Rosso DOC 2016**

90% nerello mascalese & 10% nerello cappuccio, 13,5% alc.
zuidoostflank Etna (Viagrande), 450-550 m hoogte, gemiddeld 35 jaar oude stokken, meer dan 12 maanden gedeeltelijk tonneaus en deels betonnen vaten (daarna nog rijping op fles); biologisch
www.wijnkooperijdelange.nl € 33,45